

KIPEILIJÄTYTTÖ

Tanska, 2002

Ohjaaja: Hans Fabian Wullenweber

Ikäraja: K7

Näyttelijät: Lars Bom (isä), Nastja Arcel (äiti), Julie Zangenberg (Ida), Stefan Pagels Andersen (Sebastian) ja Mads Ravn (Jonas)

Koulukino suosittelee oppimateriaalia 9–14 -vuotiaalle.

Kesto: 90 min.

Oppimateriaalin teemoja: ”tarkoitus pyhittää keinot”, rohkeus, kiipeileminen, tytöt, pojat ja seurusteleminen

Genre: draama, toimintaelokuva

Alkuperäinen nimi: *Klatretøsen*

SYNOPSIS

Yhdeksän vuotta aikaisemmin lidan isä on pudonnut Mount Everestillä kiipeillessään. Hän oli ollut onnekas, sillä ei ollut loukkaantunut pahasti. Elokuvan alussa lidan isä saa kuitenkin uusia oireita ja sairastuu vakavasti. Isän parantava hoito maksaisi 1,5 miljoonaa kruunua eikä perheellä ole siihen varaa. lida lupaa isälleen hankkia tarvittavat rahat ja alkaa suunnitella Sebastianin ja Jonaksen kanssa kaikkien aikojen pankkiryöstöä pelastaakseen isän. Näin alkaa vauhdikas lasten toimintaelokuva kiipeilijätytöstä.

2. Elokuvan nimi on Kiipeilijätyttö. Miettikää pareittain mistä tarina voisi kertoa. Kirjoittakaa muutamia ajatuksia tai lyhyt synopsis eli juonitiivistelmä elokuvasta nimen perusteella.

3. Toimintaelokuvan lajityyppi

Klassisen toimintaelokuvan *tunnusmerkkejä* ovat mm. takaa-ajokohtaukset, räjähdykset ja muut tehosteet, vaaralliset tilanteet sekä selkeä hyvän ja pahan vastakkain asetelma, vertaa esim. James Bond-elokuvat.

Toimintaelokuvan kerronta etenee toistuvan kaavan mukaan. (Kerronnasta enemmän Sokkotanssi-elokuvan oppimateriaalin elokuvatieoissa.) Alkutekstien tunnussävelmän teemat toistuvat elokuvan aikana ja virittävät odotuksen tunnelman. **Alkususäys** esittelee päähenkilön ja tämän ongelman. **Esittely ja syventäminen** kertovat lisää henkilöistä ja heidän suhteistaan. Kuvataan ympäristöä ja esitellään tavoitteita ja esteitä. **Ristiriitojen kärjistyksessä** tapahtumat seuraavat toisiaan vauhdikkaasti ja huipentuvat

VIHJEITÄ ELOKUVAN KÄSITTELYYN

Ennen elokuvan katselua

1. Kuvittele, että isäsi tai äitisi olisi vakavasti sairas tai kuoleman vaarassa. Mitä sinä olisit valmis tekemään pelastaaksesi vanhempasi? Olisiko sinulla mielestäsi oikeus rikkoa Suomen lakia auttaaksesi vanhempiasi? Voisitko vaarantaa oman henkesi vanhempiesi tähden?

loppuratkaisua edeltävään kohtaukseen.

Ratkaisussa nopeat ja lyhyet kuvaleikkaukset vauhdittavat pääristiriidan ratkeamista. **Häivytyksessä** ratkaisu päättää elokuvan, mutta häivytyksessä antaa katsojalle vielä mahdollisuuden myötäelää päähenkilön ilossa/surussa.

Elokuvan katselun jälkeen

4. Juoni

Piirtäkää ja kirjoittakaa elokuvasta seuraavia asioita (huomioikaa 3.tehtävä):

- Kuvaile päähenkilöä ja hänen ongelmansa/ongelmiaan. (isän pelastaminen, kielletty harrastus, kahden pojan samanaikainen kiinnostus)
- Esitelkää henkilöt, tapahtumapaikat sekä niiden välisiä suhteita.
- Pohtikaa milloin päähenkilö on niin sitoutunut tehtäväänsä, ettei enää voi perääntyä. Pohtikaa myös millä tavoin jännitys kasvaa ongelmaa tai tehtävää kohtaan elokuvan aikana.
- Kertokaa elokuvan ratkaisusta. Missä ja miten tilanne ratkeaa?

Piirtäkää kohtauksia elokuvasta still-kuvina.

Järjestäkää kuvat taululle tapahtuma järjestykseen. Kertokaa elokuvan tarina uudelleen käyttäen kuvia apuna.

5. Erilaisia loppuja

Elokuvan tarina saa useita käännteitä ennen varsinaista ratkaisua. Miten tarina mielestäsi jatkuisi, jos elokuva loppuisi kohtaukseen sairaalan pihalla, missä lida jää kiinni?

- Suunnitelkaa ja kirjoittakaa useita erilaisia loppuja elokuvalle.
- Nimetkää elokuva uudelleen. Minkä nimen sinä antaisit elokuvalle?

6. Elokuvamusiikki

Mitä tehtäviä musiikilla on elokuvassa? Missä tilanteissa musiikki oli mukana Kiipeilijätyttö-elokuvassa?

- Keksikää ryhmissä tehostemusiikkia piirtämilleen still-kuville tai videolta ilman ääntä katsotulle kohtaukselle. Nauhoittakaa musiikki kasetille. Esittäkää yhdistetty musiikki ja kuva luokassa toisille.
- Pohtikaa millainen musiikki tai äänet luovat elokuvaan jännityksen tunnelmaa? Entä millainen tekee humoristisen tai surullisen tunnelman?

7. Erilaiset roolit

Lapset ja aikuiset

Millaisia ovat elokuvan lapset? (kekseliäitä, rohkeita, periksi antamattomia, toisistaan huolehtivia...)

Millaisia ovat elokuvan aikuiset? (kyselevät lasten perään, mutta ovat hyväuskoisia, naiiveja, helposti luovuttavia...)

Ketkä ovat elokuvan sankareita, entä roistoja? Perustelkaa vastauksenne.

Tytöt ja pojat

Millainen tyttö lida on? (ei perinteisessä tytön roolissa, rohkea huimapäinen kiipeilijä, huolehtii pikkuveljestään...)

Toinen huimapäinen tyttö lasten tarinoissa on Peppi Pitkätossu. Vertailkaa Peppiä ja lidaa keskenään. Mitä samanlaista/erilaista huomaatte?

(rohkeus oikeudenmukaisuus, ”isän tyttö”, toisista huolehtiminen...)

Keitä muita rohkeita tyttöjä tiedätte?

Millaisia ovat elokuvan pojat? Miten he toimivat? Mistä he ovat kiinnostuneita? (pojat kiinnostuneita tytöistä, lukevat naistenlehtiä, kisailevat lidasta...)

- Keskustelkaa ja kerätkää ylös asioita, jotka yhdistävät luokkanne tyttöjä ja poikia. Mistä asioista olette samaa mieltä? Mistä molemmat pitävät tai voivat esimerkiksi harrastaa.

8. ”Tarkoitus pyhittää keinot”

lida perusteli pankkiryöstön pojille sanoen:
”Emme varasta rahaa itsellemme, vaan pelastaaksemme sillä isäni.” Itselleen hän perusteli suunnitelmansa keskustellen nukkuvan isänsä luona pohtien seuraavaa: *”Ei saa kiipeillä, ei saa varastaa, sillä kiinni jäädessäni äiti voi menettää työpaikkansa. Mutta jos isä paranee niin eikö se ole sen arvoista?”*

1. Tekikö lida mielestänne oikein varastaessaan rahat? Onko oikein varastaa missään tilanteessa?
2. Kirjoita lidalle kirje, missä kerrot mitä sinä ajattelet lidan ratkaisusta. Miten sinä olisit toiminut lidan asemassa? Anna lidalle ohjeita, mitä muita keinoja hänellä olisi saavuttaa päämääränsä.

lidan äiti hyväksyi rahat isän pelastamiseksi sairaalan pihalla juuri ennen pidätystä. Poliisi päästi lapset vapaaksi todeten; *”Ei ole syytä epäillä, että tapahtuma toistuisi.”* Pankinjohtaja antoi lidalle puuttuvat 1,5 miljoonaa kruunua isän hoitoa varten.

3. Pohtikaa miksi äiti, poliisi ja pankinjohtaja toimivat niin kuin toimivat. Miten muuten he olisivat voineet toimia? Perustelkaa vastauksenne.

Keskustelkaa lopuksi:

4. Mitkä asiat elokuvassa olivat mielestänne todellisia? Mitkä asiat eivät voisi tapahtua todellisuudessa?

Materiaalin on laatinut luokanopettaja
Annika Henriksson apunaan työryhmä
Hanna Niinistö, Minna Hautaniemi
ja Outi Freese.

Oppimateriaalin on tuottanut
Anna-Liisa Puura-Castrén Koulukinosta.